

สรุปผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการระดับเขต (RW)

ภาคตะวันออก ครั้งที่ 2/2553



วันที่ 17-18 มิถุนายน 2553

ณ โรงแรมสตาร์ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง



สรุปผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการระดับเขต (RW) ภาคตะวันออก

ครั้งที่ 2/2553

วันที่ 17-18 มิถุนายน 2553

ณ โรงแรมสตาร์ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

ความเป็นมา

กรมส่งเสริมการเกษตร กำหนดให้สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรทุกเขตดำเนินการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการระดับเขต เพื่อเป็นเวทีในการประสานการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรภายในเขต เชื่อมโยงการดำเนินงานระหว่างส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค รวมทั้งเป็นเวทีในการสนับสนุนวิชาการและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างจังหวัดภายในเขต โดยรับข้อมูลข่าวสารและประมวลผลความรู้ในด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว เหมาะสมกับสถานการณ์ สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 3 จังหวัดระยอง จึงได้ดำเนินการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการระดับเขต (RW) ครั้งที่ 2 ขึ้น เพื่อเป็นช่องทางในการจัดการความรู้ เพื่อพัฒนาบุคลากรตามระบบส่งเสริมการเกษตร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประสานการดำเนินงานและติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามภารกิจ ยุทธศาสตร์ และโครงการที่สำคัญของกรมส่งเสริมการเกษตร
2. เพื่อเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้/ถ่ายทอดความรู้ ระหว่างจังหวัดภายในเขต และการสนับสนุนด้านวิชาการแก่จังหวัด

บุคคลเป้าหมาย รวมทั้งหมด 70 คน ตามรายละเอียดดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจากสำนักงานเกษตรจังหวัดๆละ 4 คน ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร หัวหน้าฝ่ายยุทธศาสตร์และสารสนเทศ และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานจัดการความรู้ (KM) รวม 36 คน
2. ผู้แทนศูนย์ปฏิบัติการ ศูนย์ๆละ 1 คน รวม 5 คน
3. ผู้ดำเนินการจัดสัมมนา และนักวิชาการผู้เข้าร่วมสัมมนาของสำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 3 จังหวัดระยอง จำนวน 18 คน
4. วิทยากร และผู้ชำนาญการจากภายนอก จำนวน 11 คน

วิทยากรจากภายนอก

1. นายนิวัฒน์ พันธุ์ นายกสมาคมไม้ผลจังหวัดระยอง
2. นายศักดิ์ดา ชันติพะโล ประธานกรรมการสหกรณ์ชมรมชาวสวนมะม่วงจังหวัดฉะเชิงเทรา

จำกัด

วิทยากรจากกรมส่งเสริมการเกษตร

1. นายอรุณพล พยัคฆพันธ์ ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาการบริการรักษาพืช สำนักพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร
2. นายบุญรัตน์ สุขมาก กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร
3. นางยุพา อินทราเวช ผู้อำนวยการส่วนกิจการและการประชุมคณะกรรมการ สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน
4. นางสาวชนิษฐา พงษ์ปรีชา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน
5. นางอาภรณ์ วิสวไพศาล นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน
6. นางสาวสิริดา อุปนันท์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน
7. นางสาวศันสนีย์ นิตธิธรรมยง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน
8. นายนริศ หัตถกิจ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน
9. นายदनัย ปัญญพิทยากุล นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ สำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา

ขอบเขตเนื้อหาและวิธีการสัมมนา

1. แนวทางการจัดการธุรกิจเกษตร
2. รูปแบบการจัดการด้านการผลิต การตลาดมะม่วงเพื่อการส่งออก
3. ระบบบริหารการจัดการศัตรูพืช
4. การจัดการเรียนรู้/ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร
5. แบ่งกลุ่มตามกิจกรรม ให้สมาชิกกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีวิทยากรให้ข้อมูลเพิ่มเติม และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการ KM
6. ประมวลผลข้อมูลจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นองค์ความรู้ (KA)

ผลการสัมมนา

ส่วนที่ 1 การบรรยายวิชาการ

1.1 แนวทางการจัดการธุรกิจเกษตร โดย นายนิวัฒน์ พันธุ์ อดีตประธานคณะกรรมการเกษตร วุฒิสภา

จากการเปิดเขตการค้าเสรี (Free Trade Area : FTA) สินค้าเกษตรที่ส่งออก ต้องผ่านการรับรองคุณภาพตามระบบ GAP ผลไม้ส่งออกของไทยมีหลายชนิด ทำให้ประเทศไทยต้องตั้งห้องปฏิบัติการเพื่อตรวจสอบผลผลิตก่อนส่งออกมะม่วงเป็นสินค้าเกษตร ที่มีช่องทางการตลาดในการส่งออกที่ดี มีผลผลิตต่อเนื่องทั้งปี เนื่องจากสามารถทำมะม่วงนอกฤดูได้ มีญี่ปุ่นเป็นคู่ค้ามะม่วงที่สำคัญของไทย ส่วนมังคุดมีปัญหาในการส่งออกไปญี่ปุ่น เนื่องจากต้องอบไอน้ำก่อนทำให้คุณภาพด้อยลงจากเดิม ตามมาตรการกักกันโรคแมลง ของการนำเข้าสินค้าเกษตรการใช้มาตรการเขตการค้าเสรีกับจีน ประเทศไทยเสียเปรียบเพราะสินค้าเกษตรของไทยที่นำเข้าจีนต้องเสียภาษีท้องถิ่น 13-17 % การแข่งขันทางการตลาดของไทยยังมีอุปสรรคและข้อจำกัดหลายด้าน

มาตรการต่างๆที่ไทยต้องปฏิบัติทำให้เกิดข้อจำกัดในการส่งสินค้าไปยังประเทศต่างๆได้ เช่น การนำเข้าสินค้าเกษตรเข้าประเทศออสเตรเลียจะต้องรม methyl bromide ในมังคุดจะทำให้เปลือกแข็ง ส่วนสินค้าที่ส่งไปอเมริกาต้องไปอบรังสี ทุกประเทศมีนโยบายที่จะกีดกันสินค้าของประเทศอื่นเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรของตนเอง หรือจะขายเครื่องมือให้ไทย เครื่องมือดังกล่าวมีราคาสูงหากเจรจาแลกเปลี่ยนกับสินค้าเกษตรของไทยได้ ไทยก็จะเสียเปรียบผู้เทศผู้ค้าน้อยลง ในประเทศจีน รัฐบาลมีการสนับสนุนเกษตรกรทั้งทางวิชาการ ทุน และเทคโนโลยีการผลิตเพื่อให้สามารถแข่งขันกับตลาดต่างประเทศได้ แต่ประเทศไทยยังขาดการดูแลอย่างจริงจังจากภาครัฐในส่วนดังกล่าว แม้แต่การค่านายทุนแย่งชิงความเป็นเจ้าอาณาจักร การแข่งขันทางการตลาดถูกผูกขาดโดยนายทุนที่มีอำนาจทางการตลาด

การคัดคุณภาพผลผลิตการเกษตรก็เป็นอุปสรรคหนึ่งที่ทำให้สินค้าส่งออกได้จำกัด เช่นผลไม้ต้องคัดคุณภาพ ทั้งผิว สี ขนาด และรูปร่าง การจัดการดังกล่าวต้องใช้แรงงานคนเป็นหลัก หากสามารถใช้เครื่องจักรได้กำลังผลิตเพื่อที่จะเพิ่มขึ้นด้วย นอกจากนี้ยังมีปริมาณสินค้าก็เป็นตัวกำหนดเครื่องมือ เครื่องใช้เนื่องจากเป็นเกษตรกรรายเดี่ยวผลผลิตมีจำนวนน้อย ไม่คุ้มค่าในการลงทุนเพื่อซื้อเครื่องจักร ปัจจุบันมีการส่งเสริมให้มีการรวมตัวเป็นกลุ่มสหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร ฯลฯ สะดวกคุ้มค่าในการจัดการ เพิ่มมีอำนาจในการต่อรอง

ในภาวะที่ผลผลิตล้นตลาดในปัจจุบัน ท้องถิ่นมีส่วนช่วยผลักดัน ระบายสินค้า โดยชดเชยส่วนต่างการตลาดราคาโลกริมละ 2 บาท อีกทั้งภาครัฐยังมีเงินกู้ปลอดดอกเบี้ย เงินคชก. โดยการดูแลของรทส. บางพื้นที่อำเภอมีมาตรการร่วมช่วยเหลือ ทำให้ปัญหาในส่วนนี้น้อยลงไป เส้นทางระบายสินค้าออกประเทศที่นิยมมากสำหรับผลไม้ในปัจจุบันคือ R9 จากมุกดาหารไปดานัง เมื่อราคาสินค้าตกต่ำ ดึงดูดรับซื้อกระบวนการค้าขายชายแดนมีส่วนช่วยได้มากทางบ้านแหลม บ้านผักกาด ไปเขมร เวียดนาม จีน และปัญหาผลผลิตล้นตลาดจะน้อยลง เนื่องจากพื้นที่ปลูกผลไม้ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือลดลง จากปัญหาการขาดแคลนแรงงาน เกษตรกรเปลี่ยนไปปลูกปาล์ม น้ำมัน ยางพารา ซึ่งสินค้าเหล่านี้มีมูลค่าน้อยกว่าผลไม้ แต่มีข้อได้เปรียบคือสามารถเก็บไว้ได้ไม่เน่าเสีย

บทบาทของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่สำคัญคือ การดูแลเรื่องการผลิต คุณภาพสินค้า สร้างจิตสำนึกของการเป็นผู้ผลิตที่ดี มีความซื่อสัตย์ มีจรรยาบรรณของความเป็นเกษตรกร การสร้างแบรนด์/สัญลักษณ์สินค้าให้เป็นที่รู้จักและยอมรับในด้านคุณภาพ เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาด มีแบรนด์เป็นเครื่องหมายรับประกันคุณภาพ แต่เกษตรกรส่วนใหญ่มีคุณสมบัติ 3 อย่าง ที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานคือ

1. ขี้โกง ขาดความซื่อสัตย์ต่ออาชีพของตัวเอง ขายสินค้าที่ไม่มีคุณภาพ ยัดไส้สินค้า
2. ขี้เกียจ
3. ขี้โอ้อวด

อย่างไรก็ตามพบว่าสถานการณ์ของเกษตรกรในปัจจุบันพัฒนาขึ้นมากกว่าในรอบ 30 ปีที่ผ่านมา เกษตรกรมีความรู้ ตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการพัฒนาผลผลิตสินค้าของตนให้มีคุณภาพ ตรงกับความต้องการของตลาด มีการรวมตัวเพื่อขายผลผลิต

คำถาม ปัญหาแรงงานขาดแคลนมีทางแก้ไขอย่างไร ?

ประเทศไทยเก็บภาษี เครื่องจักรค่อนข้างสูง แก้ปัญหาโดยเสนอให้สหกรณ์มีศูนย์เครื่องจักรกล ให้เกษตรกรที่เป็นสมาชิกสามารถไปเช่ามาใช้ ลดภาระค่าใช้จ่ายในการซื้อเครื่องมือ และลดภาระในการดูแลรักษาของเกษตรกรแต่ละรายโดยเครื่องใช้ต่างๆเกษตรกรผู้ใช้สามารถเลือกด้วยตนเอง เพื่อให้ได้ตรงกับความต้องการและการใช้ประโยชน์อย่างแท้จริง จังหวัดตามแนวชายแดนมีข้อได้เปรียบในเรื่องแรงงาน สามารถจ้างต่างประเทศจากเพื่อนบ้าน แบบเข้ามาเย็นกลับ

สถานการณ์เรื่องข้อมูลของเกษตรกร ในปัจจุบันมีความก้าวหน้าขึ้น สำนักงานเกษตรอำเภอมีเจ้าหน้าที่และวิธีการจัดเก็บที่มีคุณภาพมากขึ้น ข้อมูลที่ได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง กรมส่งเสริมการเกษตรแล้ว สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรก็มีวิธีการจัดเก็บโดยใช้หลักทางสถิติ ในการคาดคะเน ในระดับเกษตรกรขึ้นอยู่กับศักยภาพของเกษตรกรแต่ละราย

ในการพัฒนาการเกษตร พัฒนาเกษตรกรของไทย เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีหน้าที่เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรอย่างจริงจัง ทุกฝ่ายควรตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบ และทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด

1.2 รูปแบบการจัดการด้านการผลิต การตลาด มะม่วงเพื่อการส่งออก โดย นายศักดิ์ดา ขันติพะโล

มะม่วงเพื่อการส่งออก ต้องมีคุณภาพตามมาตรฐาน และสามารถตรวจสอบย้อนกลับถึงแหล่งผลิตได้

กระบวนการบริหารจัดการมะม่วงเพื่อการส่งออก แบ่งได้เป็น 3 ส่วน คือ

การบริหารเกษตรกร/ผู้ผลิต ได้แก่ เทคโนโลยีการผลิต และต้นทุนการผลิต

1. เทคโนโลยีการผลิต

- ต้องมีใบรับรองแหล่งผลิต (GAP)
- ฝึกอบรมการใช้สารเคมีและการใส่ปุ๋ย
 - สารเคมีที่ห้ามใช้
 1. สารคลอไพริฟอส ค่าMRL 0.01 ppm
 2. สารอะบาเม็กติน ค่าMRL 0.01 ppm
 3. สารไซเปอร์เมทริน ค่าMRL 0.03 ppm
 4. สารโปรพิโคลนาโซน ค่าMRL 0.01 ppm
 - สารเคมีที่อนุญาตให้ใช้ได้

กลุ่มป้องกันและกำจัดแมลง

1. เมทโซมิล ค่าMRL 3 ppm
2. คาบาริล ค่าMRL 3 ppm
3. อิมิดาโคลพริด ค่าMRL 1 ppm
4. โอเมทโรเอท ค่าMRL 1 ppm

กลุ่มป้องกันและกำจัดเชื้อรา

1. โพรคลอราซ ค่าMRL 2 ppm
2. อมิสตา ค่าMRL 2 ppm
3. แอนทราโคล ค่าMRL 2 ppm
4. เบนโนมิล ค่าMRL 2 ppm

- การใส่ปุ๋ยแบบสั่งตัด นำดินไปตรวจวิเคราะห์แร่ธาตุอาหารใส่ปุ๋ยตามผลวิเคราะห์ดินเพื่อลดต้นทุน

การผลิต เช่น สูตร 15-15-15 บำรุงดินทั้งระบบ

สูตร 8-24-24 บำรุงดินสะสมตาดอก

สูตร 13-13-21 บำรุงดินเพิ่มรสชาติ

- การประมาณการผลิตและการจดบันทึก เช่น การจดบันทึกจำนวนถุงห่อผล ปริมาณของผลผลิต วันเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วจัดส่งให้สหกรณ์
- การห่อผลและเก็บเกี่ยวผลผลิต นำผลผลิตมายังสหกรณ์

2. การลดต้นทุนการผลิต

- ลดการใช้สารเคมีใช้สารสกัดชีวภาพ ปุ๋ยหมักอินทรีย์

การบริหารองค์กร ได้แก่ ระบบการจัดเก็บข้อมูลสมาชิก (กลุ่มเกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจชุมชน และสหกรณ์) ข้อมูลสินค้าเข้า-ออก ระบบการซื้อขาย และระบบการตรวจสอบย้อนกลับ

ตัวอย่าง การจัดเก็บข้อมูลสมาชิก ปี 2553 จัดทำข้อมูลบริษัทคู่ค้า ปัญหาอุปสรรค ปริมาณการซื้อขายเพื่อจัดลำดับชั้น A B C เช่น บริษัททิมฟู้ด จำกัด ที่ตั้งโรงงาน 182 หมู่ 14 ต.พรหมมณี อ.เมือง

นครนายก <http://www.timfood.thailand.com> ติดต่อ คุณนิพนธ์ Tel. 081-9604818 ชนิดมะม่วง มะม่วง
น้ำดอกไม้สีทองและเบอร์ 4 เกรด คุณภาพมะม่วงแปรรูป

ยอดการส่งมะม่วงให้กับบริษัท

ปี 2550 จำนวน 141,917.20 กิโลกรัม เป็นเงิน 3,568,536.60 บาท

ปี 2551 จำนวน 198,082.50 กิโลกรัม เป็นเงิน 4,926,559.50 บาท

ปี 2552 จำนวน 122,966.50 กิโลกรัม เป็นเงิน 2,920,129.00 บาท

ปี 2553 จำนวน 139,816.50 กิโลกรัม เป็นเงิน 3,108,027.50 บาท

บริหารการตลาด ได้แก่ บริษัทส่งออก ห้างสรรพสินค้า

การตลาดและช่องทางการจัดจำหน่าย

- ส่งออก เช่น บริษัทส่งออกต่าง ๆ มีการเซ็นสัญญาซื้อขายล่วงหน้า
- แปรรูป เช่น โรงงานแปรรูปแช่แข็ง
- ห้างสรรพสินค้า เช่น ห้างเดอะมอลล์ ภายใต้อาคารค้า ทองแปดริ้ว
- ตลาดภายในประเทศ เช่น ตลาดไท สี่มุมเมือง
- ตลาดท้องถิ่น เช่น งานมะม่วงหวานอาหารอร่อยพจนนสารคาม งานมะม่วงและของดีเมืองแปดริ้ว
- ตลาดใหม่ที่สร้างขึ้นเอง เช่น มะม่วงของฝากจากเมืองแปดริ้วตราQM ตลาดจีน จัดส่งภายใต้อาคารค้า

CMC

โครงการพัฒนาคุณภาพสวนมะม่วง 4 Ps

- ผลิตภัณฑ์ (product)
- ราคา (price)
- การจัดจำหน่าย (place)
- การส่งเสริมการขาย (promotion)

เกษตรกรยุคปัจจุบันต้องพึ่งพาตนเองโดยต้องเป็น 4 นัก

- นักการเกษตร คือ มีความเป็นมืออาชีพและรู้หน้าที่ของตนเอง
- นักวิชาการ รู้เกี่ยวกับพื้นที่ปลูก และศัตรูพืช แล้วหาทางป้องกัน
- นักการตลาด สร้างการตลาดเอง หวังพึ่งพาพ่อค้าคนกลางไม่ได้
- นักพยากรณ์ ติดตามความเปลี่ยนแปลงของโลกและสภาพดินฟ้าอากาศ

ห่วงโซ่อุปทานมะม่วง

ปัจจัยการผลิต

- ปุ๋ย
- ยาม่าแมลง
- น้ำมัน
- แรงงาน

- อุปกรณ์การทำงาน

ผู้ผลิต

- เกษตรกร
- กลุ่มเกษตรกร
- วิสาหกิจชุมชน
- สหกรณ์

ผู้จำหน่ายผลผลิต

- บริษัทส่งออก
- ห้างสรรพสินค้า
- พ่อค้า-แม่ค้า
- ตลาดไท
- ตลาดสี่มุมเมือง

ผู้บริโภค

- ประชากร

แนวทางแก้ไขที่ต้องปรับตัวเข้ากับสถานะต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น

1. ลดการใช้สารเคมีใช้สารสกัดชีวภาพ ปุ๋ยหมักอินทรีย์
 2. การวางแผนการผลิตอย่างชัดเจน
 - กำหนดวันการตัดแต่งกิ่งถึงการเก็บเกี่ยวผลผลิตให้ชัดเจน
 - มีความแม่นยำเรื่องการผลิต เช่น รักษาใบอ่อน, รักษาช่อดอก , การห่อผล , การเก็บเกี่ยว, การขนส่ง
 - การประมาณการผลิตและการจัดบันทึก เช่น การจดบันทึกจำนวนถุงห่อผล ปริมาณของผลผลิต
- วันเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วจัดส่งให้สหกรณ์
3. เพิ่มปริมาณผลผลิตที่มีคุณภาพให้มากยิ่งขึ้น เน้นขั้นตอนการผลิตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การรักษาช่อดอก รักษาผลอ่อน การชวยผลอ่อน การห่อผล การเก็บเกี่ยว การขนส่ง
 4. มีการรวมกลุ่มอย่างเข้มแข็ง ตลาดผู้ซื้อให้ความเชื่อถือ มีอำนาจการต่อรองราคากับผู้ซื้อ
 5. ต้องมีแผนการผลิตให้ครบ 3 ดี และ ปลอดภัย ได้แก่ ผลผลิตมีคุณภาพดี มีปริมาณพอดี และ วัน เวลาดี

1.3 การรับฟังความคิดเห็นด้านการจัดการศัตรูพืชของผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ โดยนายอรุณพล พัทธมพันธ์ ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาการบริการอารักขาพืช สำนักพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร

สำนักจัดการสินค้าเกษตร มีหน้าที่รับผิดชอบ การบริหารจัดการศัตรูพืชทั้งระบบ ทั้งการป้องกัน การกำจัด การสำรวจ ติดตามและเฝ้าระวัง

พันธกิจด้านการบริหารจัดการศัตรูพืชของกรมส่งเสริมการเกษตร

1. สร้างความเข้มแข็งด้านการเฝ้าระวัง เตือนการระบาด การให้คำแนะนำการจัดการศัตรูพืช การประเมินความเสี่ยงในการระบาดและเสียหายของผลผลิต
2. ดำเนินการป้องกัน กำจัดศัตรูพืชและส่งเสริม ความร่วมมือและการสร้างเครือข่ายของระบบ การบริหารจัดการศัตรูพืชทั้งภาครัฐและเอกชนทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในกรณีฉุกเฉินของการระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ และการปฏิบัติการในสภาวะปกติ
3. สนับสนุนการศึกษาพัฒนาด้านการจัดการศัตรูพืช การจำแนกศัตรูพืช การวินิจฉัย การควบคุมและการพัฒนาวิชาการเพื่อการจัดการศัตรูพืชอย่างเป็นระบบ(system approach for plant pest management)
4. ดำเนินการผลิต และให้บริการปัจจัยด้านการจัดการศัตรูพืช เพื่อสนับสนุน โครงการส่งเสริมการเกษตรด้านการป้องกันและการควบคุมศัตรูพืช ด้วยวิธีการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ควบคู่กับการใช้สารเคมีอย่างปลอดภัย หรือทดแทนการใช้สารเคมี
5. ให้ความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืชรวมทั้งการจัดสื่อต่างๆ ที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศัตรูพืชที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
6. เป็นศูนย์กลางข้อมูลด้านการจัดการศัตรูพืช และให้การสนับสนุนวิชาการด้านการจัดการศัตรูพืชแก่เกษตรกรและภาค / ส่วนที่เกี่ยวข้อง

เป้าประสงค์ที่ต้องการจากการรับฟัง

1. ปัญหาอุปสรรคในการทำงานด้านการจัดการศัตรูพืช
2. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาอุปสรรค
3. ข้อเสนอแนะการสร้างและการพัฒนาเพื่ออนาคต

ประเด็นระบบ

- ประเด็นคุณภาพบุคลากร
- ประเด็นองค์ความรู้
- ประเด็นการบริหาร
- ประเด็นข้อมูล

5. ให้ความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืชรวมทั้งการจัดสื่อต่างๆ ที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศัตรูพืชที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ปัญหาอุปสรรค	ข้อเสนอในการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ
<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

6. เป็นศูนย์กลางข้อมูลด้านการจัดการศัตรูพืช และให้การสนับสนุนวิชาการด้านการจัดการศัตรูพืชแก่เกษตรกรและภาค/ส่วนที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาอุปสรรค	ข้อเสนอในการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ
<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

1. สามารถดึงตารางและข้อมูลของวันนี้เพื่อเพิ่มเติมได้จาก
 - ssnet
 - หน้าสำนักพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร
 - การรับฟังความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ด้านการจัดการศัตรูพืช
2. บันทึกและแก้ไขเพิ่มเติม
3. ส่งข้อมูลเพิ่มเติม ไปที่ system.approach@yahoo.com ภายในวันที่ 5 กรกฎาคม 2553

1.4 การจัดการเรียนรู้/ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร โดยนายบุญรัตน์ สุขมาก นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ สำนักวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร

การจัดการเรียนรู้/ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร

แนวทาง

1. กำหนดกลุ่มเป้าหมายการพัฒนา
2. กำหนดวัตถุประสงค์/เป้าหมายในการพัฒนากลุ่ม
3. กำหนดประเด็นเรียนรู้
4. จัดทำแผนการเรียนรู้
5. กำหนดรูปแบบ/วิธีการ/เครื่องมือ
6. ดำเนินงานตามแผนการเรียนรู้
7. สร้างเครือข่ายการเรียนรู้
8. รวบรวม/จัดเก็บ/สังเคราะห์องค์ความรู้ที่เหมาะสมกับกลุ่ม

วิธีการ

1. กำหนดกลุ่มเป้าหมาย
2. กำหนดประเด็นเรียนรู้
3. จัดรูปแบบการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
4. เลือกวิธีการและเครื่องมือ
5. สรรหาวิทยากรจากเครือข่ายการเรียนรู้ เพื่อมาช่วยเป็นวิทยากร/วิทยากรกระบวนการ (หมายเหตุ : ไม่

จำเป็นต้องทำตามลำดับ)

เครื่องมือ

- โรงเรียนเกษตรกร
- การฝึกอบรม
- การดูงาน
- การจัดการความรู้
- การวิจัยท้องถิ่น
- สื่อการเรียนรู้
- ฯลฯ

ผลผลิต

1. ฐานความรู้ในระดับตำบล อำเภอ
2. มีกลุ่มเรียนรู้
3. ได้ความรู้ที่เหมาะสมกับกลุ่ม/ชุมชน
4. เกษตรกรได้นำความรู้ไปสู่การปฏิบัติ

การจัดการเรียนรู้ของกลุ่ม

1. วิเคราะห์วิธีการผลิต
2. จัดทำแผนการเรียนรู้ตลอดฤดูกาลผลิต
3. จัดทำแผนการเรียนรู้ (Lesson plan)
 - วัตถุประสงค์
 - วัตถุประสงค์
 - เวลาที่ใช้
 - ขั้นตอนการดำเนินการ
 - สรุป + นัดหมายครั้งต่อไป

แนวทางดำเนินงานจัดการความรู้ในงานส่งเสริมการเกษตรให้ประสบผลสำเร็จ

1. ความรู้คืออะไร

- สิ่งที่ทำให้คนเข้าใจ
 - นำมาปฏิบัติ/ประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์
- ความรู้ประกอบด้วย

- ความรู้ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge)
- ความรู้ฝังลึก (Tacit Knowledge)

2. ทำไมต้องจัดการความรู้

อดีต – ถ่ายทอดความรู้

ปัจจุบัน - เรียนและเสาะแสวงหาองค์ความรู้

- จัดเวทีเรียนรู้เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์
- รวบรวมและจัดเก็บองค์ความรู้

3. การจัดการความรู้ คือ กระบวนการที่ผู้ปฏิบัติงานในองค์กร ได้ร่วมกันวิเคราะห์และรวบรวมองค์ความรู้ที่ชัดแจ้ง และองค์ความรู้ที่ฝังลึกในเจ้าหน้าที่ นำมาจัดการให้เป็นระบบ เพื่อให้สมาชิกในองค์กรสามารถเข้าถึง และนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. เป้าหมายการจัดการความรู้

- ▶ พัฒนาคน
- ▶ พัฒนางาน
- ▶ พัฒนองค์กร/หน่วยงาน
- ▶ พัฒนาชุมชน สังคม ประเทศ

5. ประโยชน์ของการจัดการความรู้

- เพิ่มทุนปัญญาแก่องค์กร
- สร้างนวัตกรรมและการเรียนรู้
- เพิ่มขีดสมรรถนะในการทำงาน

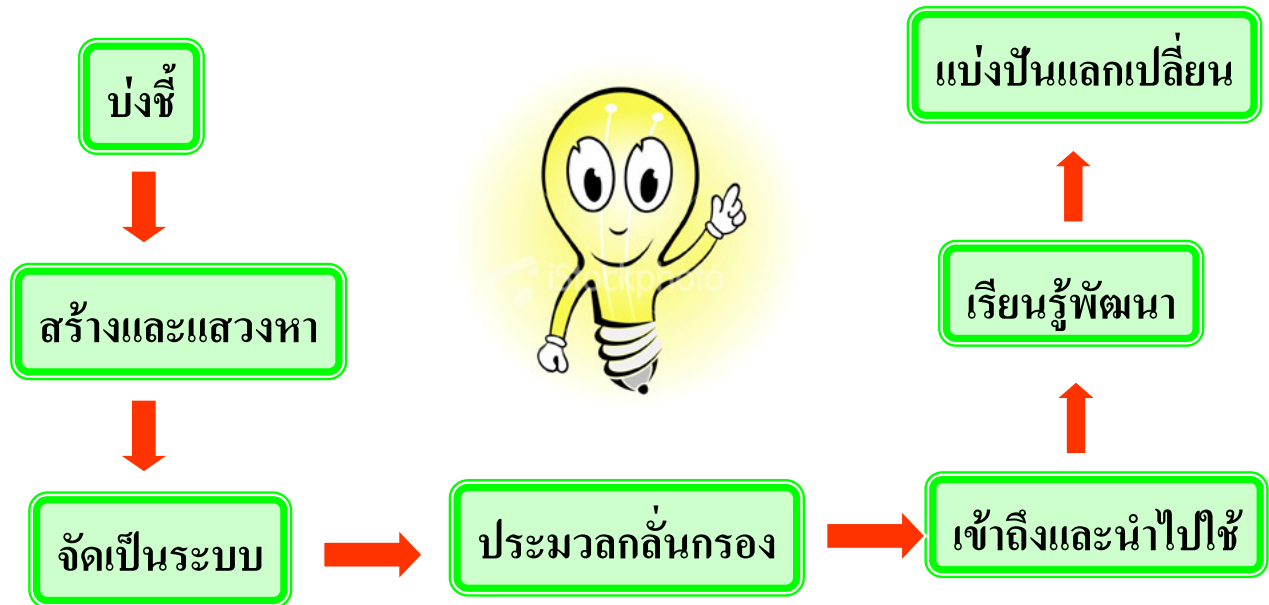
- เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าขององค์กร
- เกิดการพัฒนาและดำรงขององค์กร

6. ใครเป็นผู้ขับเคลื่อนการจัดการความรู้

- บุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจในเครื่องมือจัดการความรู้ (KM) และงานที่ทำ
- บุคลากรที่สามารถ นำความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ของบุคลากรที่แตกต่างกันให้สามารถนำ

ออกมาแสดงออกให้อย่างชัดเจนด้วยวิธีต่าง ๆ

7. กระบวนการจัดการความรู้ 7 ขั้นตอน



เหตุการณ์ที่ผ่านมา...

- KM เป็นนโยบายและแนวทางการดำเนินงานขององค์กรที่ต่อเนื่อง
- KM เป็นมาตรการและวิธีการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร
- KM ช่วยให้เกิดวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- KM ช่วยบันทึกและจัดเก็บความรู้ที่ได้ผล

ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น

- ขาดทักษะการใช้เครื่องมือ “KM”
- ทักษะของผู้ใช้ KM
 - @ เป็นภาระเพิ่ม
 - @ เป็นเรื่องใหม่
 - @ ทำแยกจากงานประจำ
- สื่อสารข้อมูลได้ไม่ทั่วถึง

ความต้องการสนับสนุนในการใช้เครื่องมือ KM

1. กำหนดให้ KM เป็นนโยบายต่อเนื่อง
2. กำหนดมาตรการวิธีการในการใช้เครื่องมือ KM เพื่อทำงานส่งเสริมฯ
3. สนับสนุนให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้
4. พัฒนาและปรับปรุง สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อใช้สนับสนุนงาน

ผลการปฏิบัติงาน KM ที่ได้ดำเนินการให้กับองค์กร

1. หน่วยงานย่อยใช้องค์ความรู้ (Knowledge) ในการทำงานส่งเสริมการ
2. องค์กร มีองค์ความรู้ในเนื้องาน เป็นของตนเอง
3. เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานย่อย ผ่านเวทีต่าง ๆ

ข้อสรุป...ที่ค้นพบของการใช้เครื่องมือ KM เพื่อดำเนินงานส่งเสริมฯ

หน่วยงาน

- หน่วยงานย่อยสร้าง K จากภารกิจงานหลัก
- ใช้ KM เพื่อพัฒนาคน งาน และองค์กร
- มีช่องทางและสื่อ เพื่อใช้สื่อสาร แลกเปลี่ยน และเผยแพร่ความรู้เทคโนโลยี
- องค์กรมีการบันทึก จัดเก็บองค์ความรู้โดยผ่านเครื่องมือ KM

เกษตรกร

- เป็นแหล่งของเทคโนโลยี การเกษตรที่ได้ผล
- มีองค์ความรู้ที่ไม่หยุดนิ่ง อยู่ในภูมิปัญญาของบุคคล กลุ่ม และชุมชน
- เกษตรกรเรียนรู้เทคโนโลยีฯ ได้จากผลงานที่เป็นรูปธรรม
- สื่อการถ่ายทอดความรู้ของเจ้าหน้าที่ อยู่ที่ตัวอย่างเกษตรกรที่ทำอาชีพการเกษตร ได้ผล

ทางออก...สู่การใช้เครื่องมือ KM ให้ได้ผล

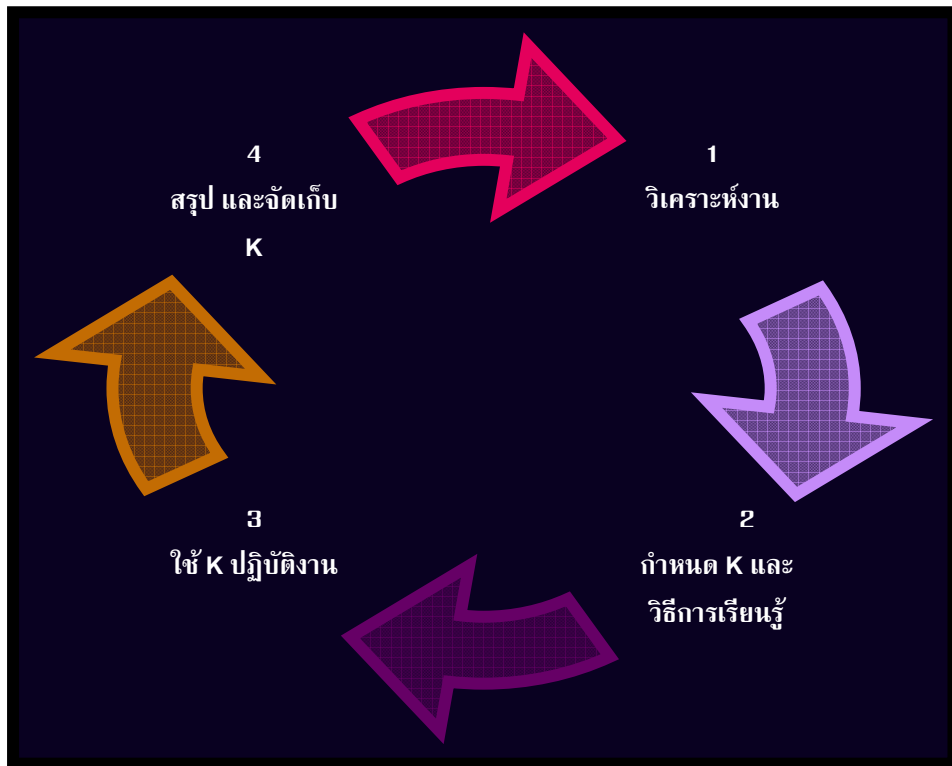
ด้านการสนับสนุน

- นโยบายต่อเนื่อง
- มาตรการและวิธีการทำงาน
- วัฒนธรรมการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้
- ใช้ KM เพื่อพัฒนาบุคลากร

ด้านการปฏิบัติงาน

- มีกิจกรรมให้บุคลากรได้พัฒนาตนเอง
- มีเวที/ช่องทางให้บุคลากรได้เรียนรู้
- มีการจัดองค์ประกอบงานที่ได้ผล
- จัดเก็บ K ที่ได้ผลและนำไปใช้จริง

วิธีการใช้...เครื่องมือ KM ให้ได้ผล



ส่วนที่ 2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

กลุ่มที่ 1 การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก 3 ชนิด (ทพศ.1-3)

สรุปผลการดำเนินการโครงการประกันรายได้เกษตรกรปี 2553

ชนิดพืช	จังหวัด	เป้าหมาย ราย	ผลการขึ้นทะเบียน		ผลการประชาคม		ผลการออกไปรับรอง	
			ราย	ไร่	ราย	ไร่	ราย	ไร่
ข้าว	จบ.	1,286	1,480	17,206.00	1,413	16,746.00	1,413	16,746.00
	ฉช.	23,920	24,702	677,119.00	22,103	624,689.00	21,646	603,123.00
	ชบ.	3,566	3,615	61,660.00	3,281	57,430.00	3,281	57,400.00
	ตร.	1,200	1,200	16,745.00	1,139	16,091.00	1,139	1,139.00
	นย.	10,400	10,702	359,423.00	10,692	359,001.00	10,692	359,001.00
	รย.	1,250	1,231	14,653.75	1,231	14,653.75	1,013	12,216.60
	ปจ.	12,992	16,078	448,541.00	15,991	411,343.00	15,381	377,596.00
	สป.	1,189	1,193	33,642.00	1,193	33,642.00	1,193	33,642.00
	สก.	25,477	26,733	650,113.00	26,733	650,113.00	26,730	26,730.00
	รวม		81,280	86,934	2,279,102.75	83,776	2,183,708.75	82,488
มันฯ	จบ.	6,365	6,741	190,958.00	6,446	184,470.00	6,446	184,470.00
	ฉช.	9,784	6,771	189,712.00	6,703	188,044.00	6,355	180,285.00
	ชบ.	5,271	4,926	168,986.00	4,850	167,073.00	4,850	167,073.00
	ตร.	31	31	629.00	26	377.00	26	377.00
	นย.	0	11	241.50	11	241.50	11	241.50
	รย.	1,840	2,375	67,489.50	2,135	61,022.00	2,135	61,022.00
	ปจ.	10,678	8,018	219,895.00	7,596	203,002.00	7,092	183,180.00
	สป.	0	0	0.00	0	0.00	0	0.00
	สก.	19,185	16,073	361,808.00	16,073	361,808.00	16,050	16,050.00
	รวม		53,154	44,946	1,199,719.00	43,840	1,166,037.50	42,965

รายงานผลการดำเนินงาน การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปี 2553/54

ตัดยอดข้อมูลสะสมวันที่ 15 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2553 เวลา 24.00 น.

จังหวัด	จำนวน เกษตรกร ที่ขึ้นทะเบียน ปี 2552/53	รายงานการขึ้นทะเบียนประมวลผลจากข้อมูล ที่ดัดแปลง				คิดเป็น ร้อยละ	จังหวัดที่ต้อง เร่งรัดการทำ ประชาคม
		ผลการบันทึก		ผ่านประชาคม			
		ครัวเรือน	แปลง	ครัวเรือน	แปลง		
ภาคตะวันออก	11,639	985	1,128	0	0	0.00	
1. จันทบุรี	1,574	115	133	0	0	0.00	ต่ำกว่าร้อยละ 30
2. ฉะเชิงเทรา	336	0	0	0	0	0.00	ต่ำกว่าร้อยละ 30
3. ชลบุรี	100	8	8	0	0	0.00	ต่ำกว่าร้อยละ 30
4. ปราจีนบุรี	1,133	289	328	0	0	0.00	ต่ำกว่าร้อยละ 30
5. สระแก้ว	8,496	573	659	0	0	0.00	ต่ำกว่าร้อยละ 30

ประเด็นจากการอภิปราย ปัญหาอุปสรรคในการทำงานการขึ้นทะเบียนเกษตรกร(ทพศ.) ปี 2553/54

1. เกษตรกร(ปลูกพืชไร่ มันฯ ข้าวโพดฯ ถั่ว) ที่เปลี่ยนชนิดพืชปลูกแต่ละปี ต้องขอแก้ไข ทบก. 01 หรือไม่ ? ถ้าแก้ไข วิธีการไหนที่จะทำได้รวดเร็ว สะดวก ง่าย ไม่ต้องขึ้นทะเบียนใหม่
2. ข้อมูลเกษตรกร ใน ทบก. 01 ทุกปี ต้องมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงข้อมูลทุกปี โดยฐานข้อมูลเดิมต้องอยู่ (จำนวนเกษตรกร , จำนวนครัวเรือน , จำนวนพื้นที่ , ชนิดพืช) เพื่อป้องกันการผิดพลาดของพื้นที่ปลูกในแต่ละปีเพราะข้อมูลปลูกพืชซ้ำซ้อน เกษตรกรเปลี่ยนชนิดพืชในพื้นที่เดียวกัน
3. ควรมีการกำหนดรูปแบบวิธีการสรุป ข้อมูลจาก ทบก.01 ในแต่ละปี เพื่อนำมาวางแผน การส่งเสริมการเกษตร และวางแผนการทำงาน เช่น เป้าหมายการขึ้นทะเบียน ทพศ. ในปีถัดไป)
4. ข้อมูล หลักฐาน เอกสาร ประกอบในการออกใบรับรอง ต้องมีการจัดเก็บไว้เป็นอย่างดี เพื่อสามารถนำมายืนยันในกรณีที่มีการร้องเรียนจากเกษตรกร เรื่อง การออกใบรับรอง/การได้รับผลประโยชน์จาก โครงการประกันรายได้เกษตรกร ฯลฯ
5. การตรวจสอบข้อมูลการปลูกพืช ควรนำวิธีการทางระบบภูมิศาสตร์สารสนเทศ (GIS) ร่วมกับการสำรวจพื้นที่ทางภาคพื้นดิน
6. เกษตรกรไม่สามารถขึ้นทะเบียนและใช้ประโยชน์จากโครงการฯได้ เพราะการเข้าใช้ประโยชน์ จากพื้นที่ สปก.4-01 (กฎหมาย สปก. กำหนดว่าไม่สามารถนำไปให้เช่าต่อได้) อาจเกิดการร้องเรียนจาก เกษตรกรได้
7. ควรกำหนดเกณฑ์ให้รัดกุมกรณี การแยกครัวเรือนเพื่อขึ้นทะเบียน ทพศ. เช่นจะต้องมีการแก้ไข ทบก.01 ก่อน

8. กรณีที่เกษตรกรทำกินมาอย่างต่อเนื่องในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ แต่ปีที่แล้วไม่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ หรือขึ้นทะเบียน แต่ตกประชาคม หรือไม่ได้ทำประชาคม คู่มือการขึ้นทะเบียน ทพศ. ปี 2553/54 ระบุให้ขึ้นทะเบียนได้ตามจำนวนพื้นที่ที่เคยขอขึ้นทะเบียนไว้ในปีก่อนเท่านั้น(เฉพาะรายเก่า) ทำให้เกษตรกรถูกตัดสิทธิ์ร้องเรียนว่าปีที่แล้วไม่ระบุ

9. การแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบระดับตำบล ตามคู่มือการขึ้นทะเบียน ทพศ. ปี 2553/54 กำหนดให้ ปลัด อบต. เป็นประธาน(ไม่ควรระบุให้กำนันเป็นรองประธาน อาจระบุให้เป็นกรรมการก็ได้)

10. การสอบถามปัญหาที่เกิดขึ้นในระดับพื้นที่ ไปที่กรมส่งเสริมการเกษตร ควรให้ผู้ที่สามารถให้คำตอบในการทำงาน อยู่ประจำ พร้อมแก้ปัญหาได้ทันที(ไม่ควรให้ผู้ที่ไม่สามารถแก้ปัญหา ทำหน้าที่นี้)

11. ระบบในการบันทึกข้อมูล ควรมีความสมบูรณ์ของระบบโปรแกรม ไม่ควรมีการปรับเปลี่ยนแก้ไขระบบ เพื่อช่วยในการบันทึกข้อมูลในระดับพื้นที่ รวมทั้งแก้ไขปัญหาข้อมูลสูญหาย

12. แบบขึ้นทะเบียนระบุให้เกษตรกรอำเภอ เช่นตรวจสอบข้อมูล ทำให้การบันทึกข้อมูลที่ต้องดำเนินการต่อจากเกษตรกรอำเภอ เช่นตรวจสอบข้อมูล มีความล่าช้า (แบบขึ้นทะเบียนมีจำนวนมาก)

สรุปผลการปฏิบัติการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก 3 ชนิด ปี 2552/53



1. วิธีการที่ทำให้การปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

- ปรับปรุงฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน
- วางแผนร่วมกับผู้นำชุมชนเพื่อกำหนดเป้าหมาย
- วางแผนการทำงานทุกระดับ (ขึ้นทะเบียน ประชาคม บันทึก ออกใบรับรอง)
- ประชุมชี้แจงเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
- ประชาสัมพันธ์ให้ถึงตัวเกษตรกรมากที่สุด
- คู่มือวัสดุอุปกรณ์ ต้องพร้อม(แบบรับขึ้นทะเบียน งบประมาณสนับสนุน)
- ตั้งคณะกรรมการสนับสนุนการปฏิบัติงานระดับจังหวัด
- ติดตามสถานการณ์ และช่วยเหลือการปฏิบัติงานอำเภอที่มีเกษตรกรมาก อย่างต่อเนื่อง
- การจัดทำประชาคม ต้องวางแผนร่วมกันระหว่างคณะกรรมการเพื่อให้เกิดความสะดวกต่อกรรมการ

และเกษตรกร

- ตรวจสอบข้อมูลอย่างละเอียดก่อนการบันทึก เพื่อป้องกันความผิดพลาด
- มีระบบบันทึกข้อมูลที่สามารถบันทึกได้ตลอดเวลา
- เร่งรัดให้มีการดำเนินงานตามแผนอย่างเคร่งครัดปฏิบัติให้ทันเวลา
- ประสานผู้ติดตามของกรมฯ ในกรณีอำเภอแจ้งปัญหา และศูนย์ปฏิบัติการของกรมฯ
- ขอความร่วมมือกับทุกหน่วยงาน และ อบต. ในการประชาสัมพันธ์
- จัดประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่
- ศึกษารายละเอียด หนังสือสั่งการทุกฉบับ
- ปรับวิธีการทำงานให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

- มีคำสั่งจังหวัดในการตรวจสอบความถูกต้อง
- ทบทวน เร่งรัด ในการประชุมเกษตรอำเภอประจำเดือน

2. ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน และการแก้ไขปัญหาในพื้นที่

ปัญหาอุปสรรค	การแก้ปัญหา
1. นโยบายและข้อสั่งการ ข้อกำหนด ระเบียบ หลักเกณฑ์ ระยะเวลา ไม่มีความชัดเจน เปลี่ยนแปลงบ่อย	- เสนอที่ประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหา การเกษตรระดับจังหวัด -ชี้แจงรายละเอียดให้เกษตรกรทราบอย่างต่อเนื่อง
2. คู่มือการดำเนินงานไม่พร้อม ไม่มีเอกสารเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่ยังไม่มีความเข้าใจในโครงการดีพอ	- เพิ่มการประชาสัมพันธ์ จัดทำเอกสารเผยแพร่ ร่วมกับหน่วยงานอื่น (ชกส พาณิชย์จังหวัด)
3. ระบบสารสนเทศ, ระบบโปรแกรมไม่พร้อม บันทึกได้ช้ามาก ๆ ,ระบบการบันทึกมีการเปลี่ยนแปลง	- จังหวัดช่วยบันทึกข้อมูล
4. ระยะเวลาจำกัด เร่งด่วนมาก จำนวนเจ้าหน้าที่มีน้อย	- จังหวัดจัดเจ้าหน้าที่ช่วย ปฏิบัติงาน
5. การตรวจสอบเอกสาร, การรับรองพื้นที่ เจ้าหน้าที่ไม่สามารถตรวจสอบได้ถูกต้องครบถ้วน	- แจ้งปัญหาให้กรมฯทราบ
6. คณะกรรมการ ระดับตำบล การประชุม ไม่มีคำตอบแทนการสุ่มตรวจในพื้นที่ เป็นการคาดคะเนด้วยสายตา ในกรณีพื้นที่ห่างไกลไม่สามารถตรวจสอบได้ทัน	- แจ้งปัญหาให้กรมฯทราบ - ทำประชาคม เป็นรายหมู่บ้าน
7. ข้อตกลงของกรมฯกับ ชกส. ไม่ได้แจ้งให้ภูมิภาคทราบ	- แจ้งปัญหาให้กรมฯทราบ
8. การกำหนดผลผลิตเฉลี่ย กำหนดราคา ตลาด ต่ำกว่าความเป็นจริง เกษตรกรไม่ไปทำสัญญากับ ชกส	- แจ้งปัญหาให้กรมฯทราบ
9. ขึ้นทะเบียนเข้าซื้อ เจ้าของที่ดิน กับผู้เช่า สมาชิกในครัวเรือนเดียวกัน	-
10. แบบจัดเก็บยุ่งยาก	-
11. ระบบสื่อสาร (TOT) ชัดข้องบ่อย ข้อมูลที่บันทึกไว้ หายจากระบบ	-
12. ชกส. ไม่มีข้อมูลเกษตรกร	-
13. เกษตรกรไม่มีเอกสารสิทธิ	- ใช้แบบฟอร์ม ให้กำนันผู้ใหญ่บ้านรับรอง
14. เกษตรกรปลูกพืชหลายแปลง นอกอำเภอ ไม่ได้มาร่วมประชาคม ไม่ได้มารับใบรับรอง	- แจ้งทางไปรษณีย์ บอกต่อ

3. การนำข้อมูลที่ดำเนินการไว้ มาใช้ประโยชน์

- ใช้เป็นฐานข้อมูลการขึ้นทะเบียนและวางแผนการดำเนินงานปีต่อไป
- เพื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลจากแหล่งอื่น
- เพื่อตรวจสอบการขึ้นทะเบียนในรอบถัดไป ว่าข้อมูลที่เกษตรกรแจ้งตรงกันหรือไม่
- ให้บริการข้อมูลแก่หน่วยงานอื่น ที่ขอเพื่อไปใช้ประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวข้อง
- ใช้ในการวางแผนพัฒนาการผลิตข้าว
- ปรับข้อมูลพื้นฐาน การปลูกพืชรายอำเภอ รายพืช
- นำไปเป็นข้อมูลเปรียบเทียบกับ ข้อมูลภาวะการผลิตพืชรายเดือน
- นำมาเป็นกรอบข้อมูลในการจัดเก็บข้อมูลการผลิตระดับอำเภอ /จังหวัด
- นำมาประมาณการผลผลิตที่จะออกสู่ตลาด

4. ผลการดำเนินงานในศูนย์ปฏิบัติการ (war room) ระดับจังหวัด

- มีคำสั่งคณะกรรมการ
- มีการรายงานผลให้กรมฯ อย่างต่อเนื่อง
- สามารถแก้ไขปัญหาในระดับอำเภอ ตำบล ได้บางส่วน
- ประสานงานกับหน่วยงานผู้รับผิดชอบระบบสารสนเทศ ตลอดเวลา
- เป็นศูนย์รวบรวมข้อมูล เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการวางแผนการรับขึ้นทะเบียนให้ได้ตามเป้าหมาย
- ติดตามการดำเนินงาน ความก้าวหน้าจากอำเภอทุกวัน (ต่อเนื่อง)
- ประสานงานกับผู้รับผิดชอบงาน ทพศ. กรมฯ
- ยังไม่เห็นผล

5. ข้อมูลที่รวบรวมไว้ที่ศูนย์ปฏิบัติการ (war room) ระดับจังหวัด

- นำข้อมูลจากระบบโปรแกรม มาจัดทำข้อมูลลงบอร์ดที่ศูนย์ปฏิบัติการ
- มีสถิติข้อมูลแยกเป็นรายอำเภอ จำนวนเกษตรกร พื้นที่ปลูก ชนิดพันธุ์พืช
- คำสั่งต่าง ๆ ทั้งของกรมฯ จังหวัด
- ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรที่เป็นปัจจุบัน
- แผนการขึ้นทะเบียนของ ตำบล อำเภอ

6. การใช้ประโยชน์จากศูนย์ปฏิบัติการ (war room) ระดับจังหวัด

- ให้คำแนะนำแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติการและเกษตรกร
- ประสานงานหน่วยงานระดับกรมฯ เพื่อแก้ไขปัญหาให้แก่เจ้าหน้าที่ระดับอำเภอ
- ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และใช้เป็นข้อมูลติดตามความก้าวหน้าการรายงานผลการขึ้น

ทะเบียนพืชเศรษฐกิจหลัก 3 ชนิด

- ใช้เป็นฐานข้อมูล ใช้ในการติดตามนิเทศ ในการวางแผนปฏิบัติงาน
- เป็นจุดรับแจ้งปัญหาและแนวทางแก้ไข
- รวบรวมรายงานจากอำเภอ ส่งกรมฯทุกสัปดาห์

- รายงานผลการดำเนินงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, การค้าภายใน, ผู้ตรวจสำนักนายกฯ, ผู้ตรวจมหาดไทย ฯลฯ)
- เป็นสถานที่รวบรวมข้อมูล และแผนให้ผู้บริหารทราบ (ไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำ)

7. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- การดำเนินงาน โครงการต่อไป ขอให้ส่วนกลางเตรียมความพร้อมล่วงหน้า การประชาสัมพันธ์งบประมาณ การสนับสนุนต่าง ๆ เช่น แผ่นพับ แบบคำร้องขอขึ้นทะเบียน
- มีกฎระเบียบรองรับการทำงาน
- มีวัสดุอุปกรณ์ แบบฟอร์ม พร้อมในการทำงานตั้งแต่วันแรก
- มีงบประมาณสนับสนุนในพื้นที่ และคณะกรรมการตรวจสอบข้อมูล
- มีขั้นตอนแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้ถูกต้อง
- ปรับปรุง แบบจัดเก็บให้ง่ายขึ้น
- ในโปรแกรมควรมีระบบตรวจสอบ
- หลักเกณฑ์, คู่มือ, การบันทึก ควรสรุปให้ชัดเจนไม่ควรเปลี่ยนแปลงบ่อย ซึ่งทำให้ผู้ปฏิบัติสับสน
- ระบบสารสนเทศ ของกรมควรมีความพร้อมในการรองรับข้อมูลจากจังหวัดให้มากกว่านี้

กลุ่มที่ 2 การจัดการคุณภาพสินค้าเกษตร

แนวทางการพัฒนาคุณภาพการผลิต (มะม่วง)

ปัญหาและอุปสรรค

- พื้นที่ปลูกมะม่วงลดลง (การแย่งพื้นที่จากโรงงานอุตสาหกรรม พื้นที่ปลูกยางพาราและปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้น)
- ต้นทุนในการผลิตสูง
- ขาดแคลนแรงงาน (การห่อผล)
- ราคาไม่คุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับ....ลำไย
- การจัดการคุณภาพการผลิตมีขั้นตอนที่ยุงยาก
- ผลผลิตที่มีคุณภาพไม่เพียงพอกับความต้องการ
- ขาดการวางแผนการผลิตที่ดี
- ขาดแคลนโรงคัดบรรจุ (packing house)
- ขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียน
- มลภาวะทางอากาศ

แนวทางการพัฒนาคุณภาพการผลิตมะม่วง

1. ด้านการผลิตมะม่วงให้ได้คุณภาพ



เทคโนโลยีการผลิตมะม่วง



2. ด้านการตลาด แนวทางในการพัฒนาช่องทางการตลาดมะม่วง



แนวทางในการพัฒนาช่องทางการตลาดมะม่วงภายในประเทศ

ตลาดกลาง	ตลาดท้องถิ่น	ตลาดต่างประเทศ
<ul style="list-style-type: none"> • เกษตรกรมีการรวมกลุ่ม และประสานงานร่วมกัน 	<ul style="list-style-type: none"> • มีจุดขายสินค้าในท้องถิ่น • เกษตรกรและตัวแทนเกษตรกรขายเอง • เทศกาลผลไม้ 	<ul style="list-style-type: none"> • Contract Farming • สนับสนุนผู้รวบรวมผลผลิตในการค้าขายชายแดน

3. ด้านการพัฒนาองค์กรเกษตรกร แนวทางในการพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรเกษตรกร

- การจัดการแหล่งเงินทุนหมุนเวียน
- การจัดหาตลาด
- สมาชิกต้องได้รับประโยชน์
- จัดหาปัจจัยการผลิตที่ต่ำ
- มีการพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐที่รับผิดชอบ
- พัฒนาคณะกรรมการของกลุ่ม
- ประธานและคณะกรรมการต้องมีความรู้และคุณธรรม
- พัฒนาระบบฐานข้อมูล e.g. ระดับของกลุ่ม สมาชิกเกษตรกร
- เพิ่มจำนวนสมาชิกผู้ปลูกมะม่วง

4. ด้านการเพิ่มมูลค่า แนวทางในการเพิ่มมูลค่ามะม่วง

- การคัดเกรด (grading)
- มีภาชนะบรรจุหีบห่อที่มีคุณภาพและสวยงาม
- มีตราสินค้าของตนเอง (brand name)
- มีข้อมูลผลผลิตที่สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ของผลผลิต (traceability)
- การแปรรูป แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม
 1. ระดับครัวเรือน ได้แก่ การคอง การแช่แข็ง การกวน การหยี การคอง 3 รส
 2. ระดับโรงงาน ได้แก่ น้ำมะม่วง Freeze Dry

5. ด้านการประชาสัมพันธ์

ในประเทศ

- มหกรรมมะม่วงภาคตะวันออก
- การท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- เผยแพร่ทางสื่อ ได้แก่ website ทีวี วิทยุ ฯลฯ

ต่างประเทศ

- จัดงาน Road Show ที่มี จนท.รับผิดชอบ และกลุ่มเกษตรกรเข้าร่วม
- เผยแพร่ทาง Website
- บูรณาการร่วมกับกระทรวงพาณิชย์
- ทูตเกษตร
- ร่วมกับ อปท. คูงานต่างประเทศ

กลุ่มที่ 3 เทคนิคการขับเคลื่อนการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนระดับจังหวัด
องค์ประกอบดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ กรม จังหวัด อำเภอ ตำบล เขต

วสช.เอง สมาชิก คณะกรรมการ

การบริหารจัดการ วสช สลคช ศูนย์บริการ

กิจกรรม

การวางแผน การวิเคราะห์กลุ่ม แนวทางพัฒนา

การผลิต วัตถุประสงค์ ทุน ผลิตภัณฑ์ตรงต้องการตลาด คุณภาพ ความต่อเนื่องอนุรักษ์ธรรมชาติ

เครือข่าย เรียนรู้ แลกเปลี่ยนสินค้า

ตลาด ศึกษาตลาด รักษาตลาดเก่า หาตลาดใหม่ เชื้อสตัย์ต่อลูกค้า

การเชื่อมโยงในชุมชน บำเพ็ญประโยชน์ สวัสดิการ ปรึกษาสาธารณะ

ความเป็นมา

เพราะเราเชื่อว่า จังหวัดสมุทรปราการ มีรูปแบบและเทคนิคในการบริหารการประชุมได้ดีที่สุดของภาคตะวันออก ของประเทศไทย และดีที่สุดในโลก...ปัจจัยต้นน้ำ...โดย..ท่านจตุพร ศรีวิริยะ สมุทรปราการ

KV1 : การประสานงานคณะกรรมการ

เลขานุการ: ประชุมหารือ กำหนดวันประชุม

ประธาน: นำเรียนข้อมูล หารือนัดหมายการประชุม หนังสือ เชิญประชุม

คณะกรรมการ : หนังสือเชิญ ประสานจัดทำวาระการประชุม(แผน/ผลการดำเนินงาน)

- ผู้ว่าราชการลงนามในหนังสือแจ้งเชิญประชุม

- โทรเตือนเมื่อใกล้กำหนดประชุม

- ผู้ว่าราชการจังหวัด มอบ รองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นส่วนใหญ่เป็นไปตามระเบียบราชการ

- เนื้อหาการประชุมส่วนใหญ่จะได้จากผู้ทรงคุณวุฒิ

- กรณีประธานคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัดไม่มาร่วมประชุม ที่ประชุม

ชาวเสียงกำหนดประธานจากกรรมการที่เข้าประชุมตามระเบียบวาระการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

KV2 :การจัดทำวาระการประชุม

1. ประสานงาน เลขา ประธาน คณะกรรมการภาคี

2. เนื้อหาการประชุม

- แผน/ผล การดำเนินงาน

- การจดทะเบียน

- ประเมินศักยภาพ

- นำเสนอภาพรวมรายอำเภอ

ผลการสนับสนุนส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ของภาคี เช่น

- สาธารณสุข
- อุตสาหกรรม
- พาณิชย์

ปัญหา อุปสรรคการดำเนินงาน

แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

3. วาระการประชุมได้จากผลการประชุมคณะกรรมการระดับอำเภอ/จังหวัด
4. เลขาต้องเตรียมรายละเอียดและข้อมูลปรึกษาประธาน
5. แจ้งวาระให้คณะกรรมการก่อนการประชุม ถ้ามีให้แจ้งฝ่ายเลขาลงในวาระการประชุม

KV3 : การบริหารการประชุม

1. คณะกรรมการ (ภาคี)

มีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่

บรรจุวาระการประชุมให้หน่วยงานภาคีได้เสนอผลงาน

ทำหนังสือเชิญประชุมและประสานงาน ขอข้อมูลทำเอกสารประชุม

- เพิ่มนายกเทศบาล นายก อบต. ในคณะกรรมการฯ

2. คณะกรรมการผู้แทน ผู้ทรงคุณวุฒิ
3. นำเสนอผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชน
4. ประชุมสัญจรตามกลุ่มต่างๆ
5. ผลการประชุม

มติที่ประชุม ข้อตกลง หรือสิ่งที่มอบหมาย ต้องรีบทำทันที ทำรายงานการประชุมทันทีให้รีบส่ง เพื่อเป็นการเตือนความจำติดตามผลการประชุม ความประทับใจ ในการดำเนินงานร่วมกัน

- ต้องมีมติจากที่ประชุม ให้หน่วยงานภาคีนำไปปฏิบัติ

- ให้หน่วยงานภาคีแสดงผล/แผน ในการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

KV4 : การเชิญชวน/ประชาสัมพันธ์

- กรณีจัดงาน การตลาด เชิญกรรมการหน่วยงานภาคีมาร่วม
- เผยแพร่ผลการประเมินศักยภาพลง website ของ สลคช.จังหวัด
- ทำทะเบียนวิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพในการจะนำไปร่วมจำหน่ายสินค้า ลง website จังหวัด
- ประชาสัมพันธ์ผ่านวิทยุชุมชน
- แจ้งสำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด

กลุ่มที่ 4 การจัดการความรู้ (KM) ในงานส่งเสริมการเกษตร

ตัวอย่างในการจัดการความรู้ของสำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา

การจัดทำแผนการจัดการความรู้

การบูรณาการกระบวนการจัดการความรู้และการบริหารการเปลี่ยนแปลง

- กิจกรรมการจัดการความรู้ 7 ขั้นตอน (KMP)
- กระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลง 6 องค์ประกอบ (CMP)

“การปลูกข้าวหอมมะลิให้ได้ผลผลิตสูง คุณภาพดีตามวิถีพื้นบ้าน”

- จังหวัดฉะเชิงเทราเป็นต้นกำเนิดข้าวหอมมะลิ 105
- ข้าวหอมมะลิ : ข้าวหอมจังหวัด
- มีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ต้นกำเนิด

ความสอดคล้องตามประเด็นยุทธศาสตร์ (ความเป็นมา)

- ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (การปลูกข้าวหอมมะลิอินทรีย์ตามวิถีพื้นบ้าน)
- ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความเข้มแข็งองค์กรเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน (แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกข้าวหอมมะลิ)
- ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการผลิตและจัดการสินค้าเกษตร GAP (การปลูกข้าวหอมมะลิให้ได้มาตรฐานและปลอดภัย)

ปัจจัยเกื้อหนุนความสำเร็จ

- ความร่วมมือ / ประสพการณ์ / KM Team
- การสนับสนุนของผู้บังคับบัญชา
- แผนการปฏิบัติและแผนการดำเนินงาน
- ผู้ทรงคุณวุฒิจากอำเภอ
- นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรผู้รับผิดชอบงานข้าว

ปัจจัยเสี่ยง / อุปสรรค

- ความรู้ / ความเข้าใจกระบวนการของคุณอำนวย
- การผลักดันของผู้บังคับบัญชา
- นโยบาย ภารกิจเร่งด่วน
- ความรู้ ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

ตัวอย่างการจัดการความรู้ เรื่อง เทคนิค 6 ขั้นตอน การเพิ่มผลผลิตสับปะรดเป้าหมาย 12 ต้นต่อไร่ ต่อ 1 ปี
ของ สำนักงานเกษตรจังหวัดระยอง

1. การเตรียมดิน

- 1.1 การระเบิดดินดาน ควรทำการระเบิดดินดานอย่างน้อย หลังการปลูก 2 ฤดูกาลผลิต ด้วย Ripper
- 1.2 ปรับปรุงบำรุงดิน โดยใส่ปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยคอก อัตรา 2 ต้นต่อไร่
- 1.3 การเตรียมดิน ควรลึกที่เหมาะสมอย่างน้อยประมาณ 40 เซนติเมตร หรือ 15 นิ้ว

ขั้นตอนการเตรียมดิน

- ขั้นตอนที่ 1 ก่อนไถจะต้องดำเนินการตีเหง้า
- ขั้นตอนที่ 2 ไถป้อนตอสับปะรด และใบที่เหลือในแปลง
- ขั้นตอนที่ 3 ถัดพ่นปุ๋ยหมักน้ำชีวภาพลงในแปลง และหมักทิ้งไว้เป็นระยะเวลา 1 เดือน
- ขั้นตอนที่ 4 ไถกลับด้วยพาน 2 (ไถตัดใบ) ขั้นตอนที่ 5 ไถกลับดินด้วยพาน 3 พร้อมกับไถพรวนด้วยพาน 7
- ขั้นตอนที่ 6 ทำการยกร่องแปลงปลูกในกรณีเป็นที่ลุ่ม หากเป็นที่ดอน ไม่ต้องยกร่อง

2. การเตรียมหน่อพันธุ์สับปะรด หน่อพันธุ์ที่มีความสด ควรปลูกภายใน 20 วัน น้ำหนักประมาณ 0.8-1.0 กิโลกรัม ขนาดสม่ำเสมอ

การชุบหน่อพันธุ์

- มาลาไรออน สำหรับฆ่าแมลง
- ฟอสเฟทริลลูมินัม สำหรับเชื้อรา

3. การปลูก ปลูกเป็นแถวร่องคู่ สลับฟันปลา ใช้หน่อปลูก จำนวน 8,500 ต้น/ไร่ ความลึกไม่น้อยกว่า 10 เซนติเมตร หากเป็นจุดให้ปลูกที่ความลึก 5 เซนติเมตร ระยะปลูกที่เหมาะสม

- ระหว่างต้น 25-30 เซนติเมตร
- ระหว่างแถวคู่ 50-60 เซนติเมตร
- ระหว่างร่อง 70-80 เซนติเมตร

4. การปฏิบัติดูแลรักษา

- หลังปลูก ควรฉีดยาคุมวัชพืช ผสมยาฆ่าวัชพืชทันที สารเคมีที่ใช้ ได้แก่ ไดยูรอน 2 กิโลกรัม ผสม โบรมาซิล 0.50 กิโลกรัม ผสมน้ำ 1,000 ลิตร ใช้ฉีดพ่นวัชพืชในพื้นที่ 2 - 2.5 ไร่
- ห้ามใช้ยาประเภทอะทราซีน เพราะเป็นสารเคมีที่ไม่ผ่านการรับรอง GAP ของสหรัฐอเมริกา (กรณีส่งออก)

- การใส่ปุ๋ยครั้งที่ 1 (หลังการปลูก 1 เดือน)

- ปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 ข้อดี หาง่าย ราคาถูก และเหมาะสมในช่วงระยะนี้ เนื่องจากพืชยังไม่ต้องการใช้โปแตสเซียม (K)
- ปุ๋ยเคมีสูตร 16-16-8 ข้อดี เหมาะกับสภาพดินทราย ข้อเสียคือ หายากกว่าสูตร 16-20-0

- การใส่ปุ๋ยครั้งที่ 2 (ใส่ห่างจากการใส่ปุ๋ยครั้งที่ 1 ประมาณ 2 เดือน)

- สูตรที่ใช้ ได้แก่ 15-5-20 อัตราต้นละ 10-15 กรัม (1 ช้อนโต๊ะ)

- ใส่บริเวณภายในที่ยาวที่สุด
- วิธีการใส่ปุ๋ย หยอดบริเวณภายในล่าง หลังจากหยอดปุ๋ยแล้วให้รดน้ำตามทันทีที่กรณีที่ไม่ฝนไม่ตก
- ข้อดี** หยอดปุ๋ยบริเวณภายในล่าง คือ พืชสามารถใช้ได้เร็ว ลดการสูญเสียปุ๋ย สามารถควบคุมปริมาณได้ ลดการตกค้างของปุ๋ยเคมีในดิน
- การฉีดพ่นปุ๋ยน้ำชีวภาพ สามารถฉีดพ่นปุ๋ยชีวภาพได้ทุก ๆ 20-30 วัน จะช่วยเพิ่มจุลินทรีย์ในดินและเพิ่มความสมบูรณ์ของดิน
 - การให้น้ำ ต้องให้น้ำอย่างสม่ำเสมอทุก ๆ 7 วัน ปริมาณความต้องการน้ำโดยเฉลี่ยต้นละ 1 ลิตร
 - การรดน้ำจึงควรให้น้ำประมาณ 7 ลิว (1 รถหกล้อ) ต่อพื้นที่ปลูกสับปะรด 1 ไร่
- การคลุมผล หากแสงแดดแรง ให้คลุมผลสับปะรดด้วยหญ้าแห้ง หรือคลุมด้วยตาข่ายพลาสติกสีดำ
- 5. การบังคับผล** ช่วงฤดูฝน ก่อนทำการบังคับ แนะนำให้วิธีการหยอดแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ (C_2H_2) ชนิดเกรดอุตสาหกรรม 1 กิโลกรัม ต่อ 800-1,200 หน่อ ก่อนการบังคับผล ฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้ง โดยใช้สาร ไคอะซีนอล และหากพบอาการเน่า ให้ฉีดพ่นด้วย ฟอสเอธิลอลูมิเนียม
- การบังคับผลครั้งที่ 1**
- โดยใช้สารเอทธิฟอน ปริมาณ 0.5 ลิตร + ปุ๋ยยูเรีย (46-0-0) จำนวน 15 กิโลกรัม+น้ำ 1,000 ลิตร
 - ระยะเวลาที่เหมาะสมในการฉีดพ่นช่วงเวลา 15.00 น. เป็นต้นไป
- การบังคับผลครั้งที่ 2**
- บังคับครั้งที่ 2 หลังจากบังคับครั้งแรกไปแล้ว 5-7 วัน ใช้สารเคมีเอทธิฟอน และยูเรียในปริมาณเท่ากัน หากมีฝนตกหลังจากพ่นสารเคมีให้พ่นซ้ำทันทีภายใน 3 ชั่วโมง หลังจากการบังคับครั้งที่ 1 20 วัน ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 13-13-21 หรือ 14-14-21 อัตรา 10-15 กรัมต่อต้น
- หลังจากการบังคับครั้งที่ 1 50 วัน ให้ฉีดพ่นปุ๋ยเคมี สูตร 0-0-50 อัตรา 20 กิโลกรัม+ ยูเรีย อัตรา 20 กิโลกรัม + ธาตุรอง + น้ำ 1,000 ลิตร
- ธาตุรอง ประกอบด้วย**
1. ธาตุเหล็ก (Fe) 1.6 ก.ก.
 2. แมกนีเซียม (Mg) 10 ก.ก.
 3. สังกะสี (Zn) 0.1 ก.ก.
 4. กรดซัลฟิวริก 0.1 ก.ก.
- หลังจากบังคับประมาณ 90-100 วัน ให้ฉีดพ่นปุ๋ยสูตรเดียวกับตอนอายุ 50 วัน หลังจากการบังคับผลครั้งที่ 1 ประมาณ 150 วัน สามารถเก็บเกี่ยวได้ รวมอายุผลประมาณ 5 เดือน
- 6. การกำหนดช่วงเวลาปลูกที่เหมาะสม** การคาดคะเนปริมาณผลผลิตโดยการคำนวณ โดยเฉลี่ยน้ำหนักต้น 1 กิโลกรัม สามารถสร้างเนื้อได้น้ำหนักประมาณ 0.5 - 0.6 กิโลกรัม ดังนั้น ต้องปลูกสับปะรดให้มีน้ำหนักต้นประมาณ 2.5 - 2.6 กิโลกรัม จึงจะได้น้ำหนักผลที่ 1.5 กิโลกรัม คูณด้วย จำนวนต้นต่อไร่ 8,500 ต้น จะได้ผลผลิต 12,750 กิโลกรัม/ไร่

ตัวอย่าง การจัดการเรียนรู้ผู้ดำเนินงานเกษตรจังหวัดชลบุรี



KM ที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ

01

ชุดนิทรรศการ

- การผลิตตับประด
- การผลิตมันสำปะหลัง

02

เอกสารวิชาการ

- เทคโนโลยีการผลิตมันสำปะหลัง
- ตับประดศรีราชา
- ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

งบประมาณโครงการตามยุทธศาสตร์จังหวัดชลบุรี



ภาคผนวก